

Beslut för grundskola

efter riktad tillsyn i Mohedaskolan i Alvesta kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Alvesta kommun att vid vite av 600 000 kr kronor **senast den 22 november 2019** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet gäller omedelbart.

Skolinspektionen vill påminna om att huvudmannen enligt 2 kap. 8 § skollagen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. Även om huvudmannen ges viss tid att rätta till brister har huvudmannen det fulla ansvaret för att utbildningen genomförs i enlighet med författningarna. Skolinspektionen förutsätter därför att huvudmannen och rektorn snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna.

Om Alvesta kommun inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömmande av vitet.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen konstaterar att Alvesta kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Eleven ges skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås och genomförda insatser ska utvärderas. (3 kap. 5a och 8 §§ skollagen; Lgr 11, 2.7 Bedömning och betyg, 2.8 Rektorns ansvar)
- Elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)
- Elever som är i behov av särskilt stöd ges stöd på det sätt och i den omfattning som utredningen har visat att de behöver. (3 kap. 8–12 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas. (3 kap. 9 § skollagen)

Åtgärder

- Se till att alla elever som är i behov av stöd i form av extra anpassningar ges sådant stöd skyndsamt i alla ämnen där de behöver det.
- Se till att elevers behov av särskilt stöd utreds skyndsamt.
- Se till att alla elever, som enligt en utredning är i behov av särskilt stöd, ges sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.
- Se till att insatta stödåtgärder följs upp och utvärderas.

Värdegrundsarbete och trygghet

Skolinspektionen konstaterar att Alvesta kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Det bedrivs ett aktivt och medvetet värdegrundsarbete för att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet. (Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, En likvärdig utbildning, God miljö för utveckling och lärande, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper)
- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Åtgärder

- Se till att det vid skolan bedrivs ett aktivt och medvetet värdegrundsarbete för att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet. Värdegrundsarbetet ska ta sin utgångspunkt i elevernas attityd till, och åsikt om, de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.
- Se till att eleverna tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet. I detta ingår att säkerställa att det finns ett gemensamt arbete för att skapa trygghet som tar sin utgångspunkt i den problematik och de behov som finns på skolan. Detta kan exempelvis innebära att skapa gemensamma ordningsregler, säkerställa att all personal tillämpar konsekvenstrappan som finns på skolan samt se till att det utifrån förutsättningarna finns tillräckligt många vuxna ute på rasterna för att skapa trygghet för samtliga elever.

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att utbildningen vid Mohedaskolan har flera brister. Skolinspektionens utredning visar att alla elever som är i behov av stöd i form av extra anpassningar inte ges sådant stöd skyndsamt i alla ämnen där de behöver det. Skolinspektionen bedömer även att elevers behov av särskilt stöd inte utreds skyndsamt, att elever i behov av särskilt stöd inte ges sådant stöd på det sätt och i den omfattning som de behöver samt att insatta stödåtgärder inte alltid följs upp och utvärderas.

Skolinspektionen bedömer vidare att utbildningen vid Mohedaskolan inte bedriver ett aktivt och medvetet värdegrundsarbete och att utbildningen inte utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet.

Vad gäller studiero och åtgärder för att motverka kränkande behandling gör Skolinspektionen bedömningen att skolans arbete inom dessa områden uppfyller författningarnas krav. Skolinspektionen vill emellertid understryka vikten av att samtliga lärare och övrig personal på skolan görs delaktiga i det målinriktade arbetet för att motverka kränkande behandling.

Föreläggande med vite

Extra anpassningar och särskilt stöd

Stöd i form av extra anpassningar

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolans arbete med extra anpassningar inte uppfyller författningarnas krav. Av utredningen framgår att alla elever i behov av extra anpassningar inte får sådant stöd i den omfattning de behöver.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det på något sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för undervisningen, om det inte finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.

Skolinspektionens utredning

Intervjuade lärare säger att elever får extra anpassningar, dock säger lärare i mellan- och högstadiet att det inte alltid är möjligt att ge alla elever som är i behov av extra anpassningar det stöd de behöver. Lärare säger exempelvis att de inte har de resurser som behövs, och att de skulle vilja ha mer tid för att göra bättre extra anpassningar. Lärarna berättar i intervju att det från och med denna termin finns rutiner kring extra anpassningar, men att rutinerna inte är befästa fullt ut ännu. Lärarna säger att de har kommit olika långt i arbetet med extra anpassningar och att de behöver lära sig mer, samt samarbeta mer med varandra kring extra anpassningar.

Representant från elevhälsan i mellan- och högstadiet uppger i intervju att lärarna genomför extra anpassningar, dock säger representanten att det finns exempel på att extra anpassningar inte ges i den utsträckning som behövs och att det även kan vara så att kvaliteten brister.

Rektorn uppger i intervju att arbetet med extra anpassningar behöver stärkas för att alla elever ska få de extra anpassningar som de behöver. Hon säger att de är i uppstarten av arbetet med extra anpassningar, och att de inte har kommit så långt än. Enligt

rektorn så finns ett behov av samverkan kring de extra anpassningarna så att de ges och även kring kvalitet och utförande. Hon säger att lärarna i arbetslagen är lite osäkra på hur extra anpassningar ska komma in i undervisningen, att vissa lärare vet men inte alla. Enligt rektorn så borde det utifrån hur betygen ser ut ha genomförts fler extra anpassningar, och att de som har genomförts antagligen har varit fel extra anpassningar.

Skyndsamt utredning av elevers behov av särskilt stöd

Skolinspektionens bedömning

Vad gäller skyndsamt utredning av behov av särskilt stöd gör Skolinspektionen bedömningen att utredning inte alltid sker skyndsamt. Intervjuade lärare och elevhälsans representant uppger i intervjuer att det kan ta lång tid från det att lärare signalerar att det behövs en utredning tills utredningen är genomförd. Rektorn uppger att utredningar kan ta för lång tid. Redan genom dessa uppgifter får det anses utrett att skollagens skyndsamtshetskrav inte är uppfyllt. Därtill kommer att det av utredningen framgår att utredningar inte alltid genomförs trots att skolpersonal anmält till rektor att elever riskerar att inte nå kunskapskraven som minst ska uppnås.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds.

Skolinspektionens utredning

Lärarna uppger att det ibland kan ta lång tid från det att lärare sagt till om att elev eventuellt är i behov av särskilt stöd till dess att utredningen drar igång. Anledningen till att det ibland kan dröja är enligt lärarna arbetsbördan som rektor, specialpedagog och lärare har. De säger även att det finns elever som inte har blivit utredda för eventuellt behov av särskilt stöd trots att det fanns ämnen som dessa elever varken vårterminen eller höstterminen 2018 fick godkänt betyg i.

Representant för elevhälsan i mellan- och högstadiet uppger att det kan ta lång tid från det att utredningen inför eventuellt behov av särskilt stöd startar till dess att den är färdig, på grund av tidsbrist hos rektor och specialpedagog. I enstaka fall kan utredning pågå under ett halvår enligt representant för elevhälsan. Representant för elevhälsan i mellan- och högstadiet ger exempel på att lärare inte har informerat rektorn om eventuellt behov av särskilt stöd för elever som har betyg som inte är godkända vare sig föregående eller innevarande läsår, vilket resulterat i att utredningar för elever med behov inte har gjorts.

Rektorn uppger i intervju att i nuläget kan arbetet med utredningar inför eventuellt behov av särskilt stöd ta för lång tid. Hon säger även att det finns exempel på utredningar

som inte har blivit gjorda. Som svar på Skolinspektionens iakttagelser i samband med dokumentstudier av betygskataloger i högstadiet angående elever utan utredningar, som under nuvarande och föregående läsår haft ämnen i vilka de inte uppnått betyget E, svarar rektorn att eleverna kan ha fått stöd, men att insatserna inte finns dokumenterade. Utredning inför eventuellt behov av särskilt stöd har inte genomförts enligt rektorn. Rektorn säger även att det finns exempel på att lärare bedömer att eleven kommer att klara sig med de extra anpassningar som eleven har men att eleverna inte gör det.

Särskilt stöd

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens utredning visar att alla elever inte får det särskilda stöd som utredningen visar att eleven behöver.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd och att stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. Det framgår också att det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Vidare framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd.

Skolinspektionens utredning

I intervju säger lärare i årskurs 1–6 och 7–9 att inte alla elever som har åtgärdsprogram får sina behov tillgodosedda utifrån vad utredningen visar. Exempelvis säger lärare i högstadiet att det beror på att alla lärare och resurspersoner som möter elever med behov inte känner till vad som står i åtgärdsprogrammen, eller vet vilka elever som har åtgärdsprogram. Lärarna ger även exempel på att det finns elever som är i behov av specialpedagog men som inte får det i den utsträckning som behövs. Vad gäller personalresurser uppger även lärare att en anledning till varför elever inte får sitt behov tillgodosett är att resurspersonerna även används som vikarier och då går tid bort för de elever som resursen är avsedd för. Lärarna säger att det inte är elevernas behov som avgör fördelningen av resurserna, utan i de fall då lärare är resurs så är det i första hand lärarnas scheman som avgör. Lärarna säger att det nu finns åtgärdsprogram som anger att en elev behöver en viss åtgärd fast den inte kan ges. På fråga om lärare i högstadiet känner till att det finns elever som under innevarande och föregående läsår haft ämnen i vilka de inte haft godkända betyg och som inte har fått det särskilda stöd som de behöver svarar lärarna att det stämmer. Skolinspektionen frågar även om eleverna får de åtgärder som utredningen visar att de är i behov av och om stödet ges i tillräcklig omfattning. Lärarna svarar då att alla elever inte får det stöd de behöver, exempelvis saknas ibland en person som kan arbeta med eleven och som är expert på just det ämne i vilket eleven behöver stöd. Lärare säger även att åtgärderna inte är så exakta som behövs, att i åtgärdsprogrammen behöver mer fokus riktas mot vad i ämnet eleverna behöver utveckla.

Representant för elevhälsan i mellan- och högstadiet säger i intervju att åtgärder inte alltid ges utifrån det behov som utredningen visar att eleverna har, och att det särskilda stödet inte alltid sätts in i tillräcklig omfattning. Exempelvis kan inte ett behov av assistent på heltid tillgodoses. Representanten säger även att elever inte alltid får det stöd de behöver för att personer som ska ge dem stöd inte alltid vet vad eleverna ska arbeta med. Det finns även undervisande lärare som ger eleverna stöd men som inte vet om eleverna har åtgärdsprogram.

Rektorn säger i intervju att elever som idag har särskilt stöd inte alltid får det stöd som de behöver, och att det ser olika ut mellan ämnen och mellan de olika stadierna. Hon säger att anledningen till att eleverna inte får det stöd som de behöver kan handla om kvaliteten i det särskilda stödet. Enligt rektorn behöver kompetensen hos lärarna bli bättre och specialpedagogen behöver stötta lärare och assistenter mer. Hon säger att specialpedagogtjänsten behöver utökas, vilket kommer att ske till hösten. Enligt rektorn behöver kartläggningarna inför särskilt stöd bli mer kvalitativa för att se till att elever får rätt åtgärder. Rektorn uppger att i vissa fall är det så att elever inte får sitt behov av särskilt stöd tillgodosett på grund av brister i utredningen. Hon säger även att skolan måste bli bättre på att behov och åtgärder i åtgärdsprogrammen fokuserar på vad eleven behöver utveckla i de ämnen som eleverna riskerar att inte nå upp till godkänt betyg i. När rektorn får bemöta lärarnas uppgifter om att resurspersoner används som vikarier och att elever därför inte får det stöd som de är i behov av säger rektorn att det är svårt att få vikarier men att resurspersonerna i mindre utsträckning används som vikarier nu än i höstas. Hon säger även att skolan i den mån det går sätter in de åtgärder som utredningen visar att eleven är i behov av.

Utvärdering av särskilt stöd

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att uppföljning och utvärdering av särskilt stöd inte uppfyller författningarnas krav. Utredningen visar att insatta åtgärder inte alltid följs upp och utvärderas.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen.

Skolinspektionens utredning

Det finns lärare i högstadiet som i intervju uppger att åtgärdsprogram inte alltid följs upp, utvärderas och vid behov avslutas. De uppger även att åtgärdsprogram behöver utvärderas oftare. Enligt lärarna i högstadiet är det inte heller tydligt idag vem som ska utvärdera åtgärdsprogrammen.

Representant för elevhälsan säger i intervju att det finns åtgärdsprogram som inte är utvärderade eller avslutade, och att det framförallt är på högstadiet som åtgärdsprogram utvärderas för sällan.

Skolinspektionen har gått igenom betygskataloger och pågående åtgärdsprogram i högstadiet. Dessa dokumentstudier indikerar att det finns åtgärdsprogram som inte är utvärderade och att det finns exempel på åtgärdsprogram som inte är avslutade för elever som inte längre har särskilt stöd. Rektorn har vid skolbesöket beretts tillfälle att bemöta nyss nämnda uppgifter, varvid rektorn bekräftar att det finns åtgärdsprogram som inte är utvärderade och som inte är avslutade, även om eleven inte längre har särskilt stöd. Rektorn säger att utvärderingsrutinerna behöver uppdateras.

Motivering till föreläggande med vite som ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 10 § skollagen förelägga en huvudman som enligt denna lag står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna. Enligt 26 kap. 27 § skollagen får ett föreläggande förenas med vite. Skolinspektionen ska förena ett föreläggande med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Då verksamheten vid Mohedaskolan inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, finns skäl att förelägga Alvesta kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att åtgärda bristerna.

Utredningen visar att det finns brister i skolans arbete med extra anpassningar och särskilt stöd. Brister i att tillförsäkra alla elever de extra anpassningar och det särskilda stöd som de behöver, försvårar elevernas möjligheter att nå målen för utbildningen och att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Vad gäller bristerna avseende extra anpassningar och särskilt stöd säger lärare, elevhälsans representant och rektorn att det har varit så under flera år, det finns exempel på brister från åtminstone två år tillbaka. Bristen har alltså förelegat under lång tid. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristerna som allvarliga, varför föreläggandet i denna del ska förenas med vite.

Värdegrundsarbete och trygghet

Värdegrundsarbete

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolenhetens värdegrundsarbete inte uppfyller författningarnas krav. Utredningen visar att det förekommer sexistiska och rasistiska kommentarer på skolan men att det inte bedrivs något gemensamt värdegrundsarbete som har sin utgångspunkt i denna problematik.

Rättslig reglering

Det framgår av läroplanen för grundskolan att utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Det framgår också att skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.

Skolinspektionens utredning avseende värdegrundsarbete

Elever i högstadiet säger i intervju att det inte har bedrivits något förebyggande värdegrundsarbete alls på skolan under de senaste tre åren. De berättar att det förekommer förstörelse och sexuella trakasserier samt etniska problem och mobbing på skolan. De berättar också att det finns olika grupperingar på skolan, mellan vilka det finns motsättningar. Eleverna i låg- och mellanstadiet säger i intervju att det inte är så ofta som lärarna pratar om värdegrundsfrågor i undervisningen, och när det sker så är det framförallt i samband med att det har hänt någonting, exempelvis bråk. Samtidigt ger några elever exempel på att de i klassen pratar om att man ska vara mot andra som man själv vill bli bemött, att alla är lika mycket värda och att man ska få vara sig själv. Elever från någon årskurs i mellanstadiet berättar att det förekommer konflikter mellan elever som har med nationalitet att göra. Eleverna berättar också om att det har klottrats rasistiska symboler på skolans vägg.

Intervjuade lärare säger att de var och en arbetar med värdegrundsfrågor men att det inte finns något gemensamt värdegrundsarbete på skolan. Enligt lärarna så finns det dock ett behov av ett samlat gemensamt värdegrundsarbete utifrån den värdegrundsproblematik som finns bland eleverna på skolan, exempelvis problematik kring främlingsfientlighet och sexuella trakasserier. Lärarna säger även att skolan behöver arbeta med integration för att det på skolan finns grupperingar som är mot varandra, vilket är en värdegrundsproblematik som inte enbart handlar om etnicitet. Vidare uppger lärarna att de behöver kunskap om hur de ska arbeta med värdegrundsfrågorna.

Enligt representanter för elevhälsan så behövs en samsyn kring skolans värdegrund och ett gemensamt arbete kring värdegrundsfrågor.

Rektorn säger att det övergripande strategiska värdegrundsarbetet inte har kommit igång, och instämmer i lärarnas uppgifter om att det finns ett behov av samsyn kring värdegrundsarbetet och hur det ska genomföras. Enligt rektorn har värdegrundsarbetet hitintills enbart bedrivits av lärarna var för sig. Enligt rektorn har de etniska konflikterna pågått länge på skolan, åtminstone under hela det år som hon har varit på skolan.

Trygghet

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer vidare att skolans arbete med trygghet inte fullt ut uppfyller författningarnas krav. Utredningen visar att inte alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet. Av samtliga intervjuer framgår att det saknas ett gemensamt

arbete för att skapa trygghet som tar sin utgångspunkt i den problematik och de behov som finns på skolan. Av utredningen framgår exempelvis att det saknas gemensamma ordningsregler och att den konsekvenstrappa som finns inte alltid följs. Vidare framgår av utredningen att det behövs fler vuxna ute på rasterna för att skapa trygghet för samtliga elever.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet.

Skolinspektionens utredning

Flera intervjuade elever i högstadiet säger att de inte känner sig trygga på skolan. Alla elever, även de som säger att de är trygga, tycker att det är dålig stämning på skolan och att saker förstörs. De säger även att det sker slagsmål under skoltid, och att det var ännu värre förra året. Enligt några elever så är det slagsmål mellan "de utländska eleverna och de svenska". Eleverna säger också att när något har hänt verkar rektorn och lärarna behandla elever olika, och att konsekvenser är beroende av elev. Alla intervjuade elever i låg- och mellanstadiet säger att de är trygga, dock säger någon av dessa elever att det ibland är bråk på rasterna och att det inte alltid finns lärare ute när de har rast, vilket enligt eleverna skulle behövas.

Lärare i högstadiet känner igen det elever i intervju berättat om att elever inte känner sig trygga, att det är dålig stämning, att saker blir förstörda och att det uppstår konflikter mellan elever bland annat på grund av etnicitet. Lärare uppger att det är en handfull elever som stökar i korridorerna och att det har pågått i minst två till tre år. Enligt lärarna finns en konsekvenstrappa men den används inte konsekvent. I intervju med lärare ges exempel på situationer och platser där det finns behov av gemensamma regler, exempelvis säger lärare att de som personal behöver veta var gränsen för skolans område går utomhus.

Elevehälsans representanter säger att det är skillnad mellan de olika stadierna om eleverna upplever att de är trygga eller inte. De uppger att det inte finns ett samlat arbete med att skapa trygghet på skolan, men att rektorn har initierat insatser för detta. Exempelvis har det anställts mer personal som ska finnas i korridorerna och fritidsgården har utökat sina öppettider, dock säger representanterna att det har blivit akututryckningar vilket gjort att de initierade insatserna har avstannat. Enligt representanterna försöker de nu få en gemensam bild och samsyn kring vad som behöver göras. Vidare säger någon av elevehälsans representanter, som även arbetar som rastvakt, att det behövs fler vuxna ute på rasterna för att tillgodose behovet av uppsikt eftersom det är ett stort område att täcka. Enligt representanten är det dessutom så att elever och lärare inte vet var eleverna får vistas på rasterna, eftersom de inte är säkra på var skolgårdens gräns går.

Rektorn uppger att det i skolans enkäter har framkommit att det finns elever som inte känner sig trygga, och säger att problematiken med att elever inte känner sig trygga åtminstone har pågått under det senaste året. Rektorn instämmer i det elever och lärare i högstadiet säger i intervjuer med Skolinspektionen om att det finns grupperingar bland eleverna som gör att elever inte känner sig trygga. Rektorn säger att en konsekvens av otryggheten är att eleverna mår dåligt och har svårt att fokusera på sina studier, vilket gör att studieresultaten påverkas. Otryggheten märks också enligt rektorn i den fysiska miljön genom klotter och förstörelse. Rektorn säger också att sociala medier är en bidragande orsak till otrygghet i skolan. Enligt rektorn behöver det göras mer för att skapa trygghet, exempelvis flytta om i lokalerna för att ordna nya ytor där eleverna kan ha plats att träffas, säkra upp mellanstadiet med fler i personalen, samt i undervisningen prata med eleverna om sociala medier. Rektorn säger även att det finns maktstrukturer bland elever som skolan behöver arbeta med, och att de genom elevrådet förstått att elever inte alltid vill berätta om att de känner sig otrygga, utan hellre pratar om en kompis än om sig själv. Enligt rektorn finns skolans ordningsregler uppsatta men följs inte alltid. Hon säger även att det behövs fler gemensamma regler för hela skolan, om exempelvis respekt, förhållningssätt och om ytor där elever vistas på rasterna. Enligt rektorn agerar lärarna och pratar med eleverna när de ser att någonting händer, och hon håller inte med om det som framkommit i intervjuer med elever och lärare att konsekvenserna inte är tydliga. Rektorn säger att eleverna kanske tror att det inte händer någonting men att det beror på att de inte vet vad som görs, det är enbart de inblandade eleverna som får veta. Däremot säger hon att skolan har berättat om konsekvenserna på föräldraråden.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 10 § skollagen förelägga en huvudman som enligt denna lag står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart.

Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna. Enligt 26 kap. 27 § skollagen får ett föreläggande förenas med vite. Skolinspektionen ska förena ett föreläggande med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Då verksamheten vid Mohedaskolan inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, finns skäl att förelägga Alvesta kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att åtgärda bristerna.

Utredningen visar att det finns brister i skolans arbete med såväl värdegrund som trygghet. Bristerna försvårar elevernas möjligheter att nå målen för utbildningen och att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Enligt både elever, lärare och rektorn har brister i värdegrundsarbetet förelegat länge, åtminstone under innevarande läsår.

Vad gäller bristen avseende trygghet har det enligt lärare och rektorn varit problem med otrygghet på skolan åtminstone under innevarande läsår. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristerna gällande både värdegrund och trygghet som allvarliga, varför föreläggandet ska förenas med vite.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Studiero

Det framgår av intervjuer att det mestadels är studiero på lektionerna men att det i vissa klasser, i vissa ämnen, kan vara problem med studiero. Det framgår också av intervjuer att det har vidtagits åtgärder, såsom förstärkning av resursteamet i de klasser och ämnen där det är problem och anordnande av tyst rum på skolan. Mot bakgrund av att problemen med studiero är identifierade och då relevanta åtgärder har vidtagits gör Skolinspektionen bedömningen att skolans arbete för att säkerställa studiero uppfyller författningarnas krav.

Åtgärder mot kränkande behandling

Det framgår av intervjuer och inkommen dokumentation att det på skolan sker en kartläggning av otrygga platser för eleverna, varefter det fattas beslut om åtgärder som dokumenteras i en plan mot kränkande behandling. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att skolans arbete för att motverka kränkningar uppfyller författningarnas krav. Skolinspektionen vill emellertid understryka vikten av att samtliga lärare och övrig personal på skolan görs delaktiga i det målinriktade arbetet för att motverka kränkande behandling.

I den slutliga handläggningen av ärendet har även utredare Irene Arvidsson, Johanna Tinghammar Bruck och Maria Nyman, avdelningsjurist Staffan Opitz och enhetschef Cecilia Kjellman medverkat.

På Skolinspektionens vägnar

X Björn Persson

Avdelningschef
Signerat av: Björn Persson

X Ulrika Bohlin

Föredragande
Signerat av: Ulrika Bohlin

Hur man överklagar, se bilaga 2.

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens riktade tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Mohedaskolan

Bilaga 2: Överklagandehänvisning

Bilaga 1: Fakta om Mohedaskolan

Skolinspektionen har genomfört en regelbunden kvalitetsgranskning av Mohedaskolan under vårterminen 2019. Skolenheten besöktes av Skolinspektionen den 7–9 och 20 maj 2019. Inför besöket framkom genom anmälningar till Skolinspektionen utifrån individärenden generella uppgifter om missförhållanden avseende trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling varför beslut fattades om att hantera dessa uppgifter inom ramen för en riktad tillsyn. Vid besöket utvidgades den riktade tillsynen till att omfatta även skolans arbete med extra anpassningar och särskilt stöd med anledning av uppgifter som framkom i intervjuer med elever och lärare. Den riktade tillsynen har omfattat områdena: trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling; extra anpassningar och särskilt stöd.

Mohedaskolan är belägen i Alvesta kommun, cirka 15 kilometer utanför centralorten Alvesta. Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök har skolan 425 elever i årskurserna 1–9. Skolledningen består av en rektor och en biträdande rektor.

Måluppfyllelse

Trygghet och studiero

Skolinspektionen genomförde Skolenkäten för elever i årskurs 5 och 9, pedagogisk personal samt för vårdnadshavare till elever i grundskolan våren 2018. Resultaten av enkäterna, förutom för elever i årskurs 5, redovisas på skolenhetsnivå för varje frågeområde och i form av ett index där 0 är lägst resultat och 10 är högst resultat. För elever i årskurs 5 redovisas istället ett medelvärde på varje fråga som följer samma skala. Indexet och medelvärdet kan jämföras med resultatet för samtliga skolor som deltog i samma enkätomgång. Ett högt index- eller medelvärde indikerar en positiv uppfattning och ett lågt index- eller medelvärde indikerar en negativ uppfattning.

Svaren från elever i åk 5 gällande studiero gav indexvärdet 7,1 vilket kan jämföras med samtliga skolenheters indexvärde som var 6,1. Svaren från elever i årskurs 5 gällande trygghet gav indexvärdet 8,4 vilket kan jämföras med samtliga skolenheters indexvärde som var 8,0.

Svaren från elever i åk 9 gällande studiero gav indexvärdet 5,0 vilket kan jämföras med samtliga skolenheters indexvärde som var 5,3. Svaren från elever i årskurs 9 gällande trygghet gav indexvärdet 7,3 vilket kan jämföras med samtliga skolenheters indexvärde som var 7,8.

Svaren från pedagogisk personal gällande studiero gav indexvärdet 7,1 vilket kan jämföras med samtliga skolenheters indexvärde som var 6,8. Den pedagogiska personalens svar gällande trygghet gav indexvärdet 6,8 vilket kan jämföras med samtliga skolenheters indexvärde som var 7,9.

Svaren från vårdnadshavare till elever i grundskolan gällande studiero gav indexvärdet 6,2 vilket kan jämföras med samtliga skolenheters indexvärde som var 6,1. Vårdnadshavarna till elever i grundskolans svar gällande trygghet gav indexvärdet 7,6 vilket kan jämföras med samtliga skolenheters indexvärde som var 7,9.

Bilaga 2 Överklagandehänvisning

Skolinspektionens beslut om föreläggande vid vite får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet ställs till Förvaltningsrätten i Stockholm, men ska skickas eller lämnas till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund.

Överklagandet ska ha inkommit till Skolinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om klaganden är en part som företräder det allmänna ska överklagandet dock ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och vilken ändring som önskas. De skäl som finns för ändring bör också anges. Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller dennes ombud.